

Ved det den 2. oktober 1985 fremsatte lovfor-
slag om ændring af straffeloven. (Tavshedspligt),
se Folketingstidende 1985-86, forhandlingerne sp.
64, 472, 3347 og 3983 samt tillæg A sp. 253, tillæg
B sp. 99 og 229 og tillæg C sp. 93, ændredes § 152,
stk. 5, til også formelt at omfatte videregivelse.
Bestemmelsen fremkom som en sammenlægning af
den hidtil gældende § 152, stk. 5, jf. ovenfor, og
264 c. Af bemærkningerne og Straffelovrådets
kommentarer fremgik, at der ikke var tilsigtet no-
gen realitetsændring med den anførte tilføjelse.
Denne sammenlægning var en naturlig følge af de
forudsatte tavshedspligtsbestemmelser i det samti-
digt fremsatte forslag om en forvaltningslov, men
heller ikke i den sammenhæng synes der at forelig-
ge mere grundlæggende problematiseringer af
spørgsmålet.

Behovet for at opretholde en bestemmelse, der
kriminaliserer meddeleleshæleri både med hensyn
til private oplysninger og oplysninger om andre
forhold, der er kommet til offentlighedens eller
udenforståendes kundskab gennem brud på tavsheds-
pligten, beror på en afvejning af en række
hensyn.

Forslagsstillerne finder, at hensynet til privatli-
vets fred samt til beskyttelse af følsomme person-
oplysninger taler afgørende for at opretholde et
straffeværn mod videregivelse af sådanne oplys-
ninger. En nærmere præcisering af, hvad der skal
forstås ved private, personlige oplysninger, frem-
går af bemærkningerne nedenfor til lovfor-
slagets enkelte bestemmelser. En sådan beskyttelse vil
ligge i helt tydelig forlængelse af hensigten med
forvaltningslovens § 28, stk. 1.

Er der derimod tale om andre private oplysning-
er, herunder oplysninger om privates skattefor-
hold eller forhold vedrørende virksomheders pro-
duktionsplaner m.v., synes beskyttelsesbehovet
ikke at kunne bære ud over strafbarheden for det
tilgrundliggende tavshedspligtbrud. At tavsheds-
pligten i disse forhold heller ikke har samme
stramme karakter, viser det forhold, at sådanne
oplysninger også i videre omfang kan videregives
til andre myndigheder. Dette kan naturligvis dis-
kuteres, men afgørende i så henseende må være
hensynet til pressefriheden og den offentlige inter-
esse, der hyppigt kan være forbundet med virk-
somheders eller private enkeltpersoners økonomi-
ske dispositioner, hvis virkninger stort set altid har
konsekvenser for mange mennesker. En meddelel-
seshæleribestemmelse kan desuden opfattes som en
beskyttelse af virksomheders og privates mere eller
mindre lovlige transaktioner.

Hensynet til pressefriheden synes imidlertid at
slå helt afgørende igennem, når der er tale om
hensynet til offentlige interesser, der fører til tavsheds-
pligtbrud. Meddeleleshæleri i sådanne tavsheds-
pligtbrud har flere betænkelige virkninger. Dels
pålægges navnlig journalister at tage stilling til,
hvorvidt eksempelvis anonymt fremsendte oplys-
ninger i den givne situation er tavshedsbelagte,
dels fremtræder kriminaliseringen af videregivelsen
som en ubegrundet ekstra sikring mod selve det
tilgrundliggende tavshedspligtbrud, der jo faktisk
har fundet sted som en forudsætning for »hæle-
rens« videregivelse.

Ifølge tavshedspligtsudvalgets betænkning, bilag
10, s. 434, har den gældende bestemmelse i straffe-
lovens § 152, stk. 5, været bragt i anvendelse i 3
sager i henholdsvis 1976, 1977 og 1978.

Alle tre afgørelser straffer henholdsvis redak-
tører og journalister, der offentliggjorde fortrolige
oplysninger. I den ene sag drejede det sig om visse
skatteoplysninger, og de to andre sager angik en
aftale mellem en kommunalbestyrelse og en privat
virksomhed om et kommunalt grundsalg m.v. Endelig
fremkom i sommeren 1986 i et formiddags-
blad oplysninger om en udlandsdanskers skattefor-
hold, og en journalist blev sigtet i sagen, men sig-
telsen blev senere frafaldet. I sagen forelå der
umiddelbart kun en krænkelse af private inter-
esser, offentliggørelsen af skatteoplysninger, men
ikke desto mindre blev sigtelsen rejst udelukkende
på foranledning af det offentlige, uagtet overtræ-
delser af meddeleleshæleribestemmelsen i straffe-
lovens § 264 c er undergivet privat påtale eller
betinget offentlig påtale, jf. § 275.

Det synes således, som om bestemmelsen i den
gældende § 152, stk. 5, (§ 152 d) i en vis udstræk-
ning er ved at finde et anvendelsesområde, der
ikke har været tilsigtet. Dertil kommer, at videregiv-
else i dagspressen gør efterforskning og opklaring
af denne lovovertrædelse til en forholdsvis ukompliceret
opgave. Dermed henledes opmærksomheden først og
fremmest på pressens brug af tavshedsbelagte oplysninger,
mens enkeltpersoners mere skjulte udnyttelse er betydelig
vanskeligere at konstatere og opklare. Endelig lægger
kriminaliseringen af videregivelsen op til betænkeligheder
i forhold til den journalistiske kildebeskyttelse, idet
det som anført er ukompliceret at finde frem til
gerningsmanden for så vidt angår § 152 d, men det
kan i kraft af kildebeskyttelsesreglerne, jf. retsple-
jelovens § 172, oftest være vanskeligt at opspore
det underliggende tavshedspligtbrud, der derved
forbliver uopklaret, mens videregivelsen forfølges.